

finder Anledning til her at undergive nogen Drøftelse. Særligt skal man ikke undlade at udtale sig om, at Forhandlingerne om denne vigtige Sag, der nu for ottende Gang foreligger for Rigsdagen, fortsættes, om fornødent igjennem alle grundlovmæssige Stadier, saa at intet Middel til Sagens Afgjørelse bliver forsømt. Skulde en ny Lov desuagtet ikke blive Følgen af en saadan Forhandling, vil det dog have sin store Betydning for det senere Arbejde i Sagen saavel i som udenfor Rigsdagen, at man derved faar fuld Klarhed over, hvad og hvormeget der ligger de forskjellige Opfattelser imellem.

Et tredje Mindretal (Bernsen, B. Holm, Holstein-Ledreborg og Stenbæk) skal med Hensyn til det foreliggende Forslag bemærke Følgende:

I Erkjendelse af den naturlige Forbindelse, der er imellem de forskjellige Foranstaltninger til Forsvarsvæsenets Fremme, har Ministeriet som første Led af de Bemærkninger, hvormed det har begrundet det foreliggende Lovforslag, fremsat en „Forsvarsplan i store Træk“. Det havde maaske været heldigere, om Ministeren — ligesom tidligere Ministre — havde forelagt for Rigsdagen denne sin Forsvarsplan i Lovforslagsform; Thinget havde da formentlig staaet friere til Hærløvsforslaget, hvis Behandling, saaledes som Sagen nu af Regjeringen er indledet, ikke vil kunne finde Sted, uden at Spørgsmaalet om Godkjendelse eller Ikke-godkjendelse af Ministerens Forsvarsplan med det Samme faar sin Afgjørelse. Forsørgt kunne vi kun udtale vor Anerkjendelse af den Udførlighed og Uforbeholdenhed, hvormed den omtalte Forsvarsplan er udvirket, saavel som af den klare og utvetydige Maade, hvorpaa den i Overensstemmelse med Sagens Natur af Ministeren er sat i Forbindelse med det foreliggende Forslag.

Som det af Anmærkningerne vil være Thinget bekendt, er strax i Begyndelsen af den omtalte Udvikling det Spørgsmaal fremsat: „Hvad kunne vi forsvare, og hvad maa vi opgive?“, og det besvares med en bestemt Udtalelse om, at Sylland ikke lader sig forsvare imod en Rabostat; senere hedder det: „Ogsaa Fyn maa opgives“, og at „vi maa resignere, opgive at forsvare Sylland og Fyn og indskrænke os til Forsvaret af Sjælland“. Den første Opgave bliver da — efter Ministerens Mening — med Opgivelse af hele den Del af Riget, der ligger Vest for Store Belt, hurtigt muligt at kunne koncentrere Hæren paa Sjælland. Det Forsvar af Sjælland, som herefter paatænkes,

er dog vidt forskjelligt fra de Anskuelser, der herom findes udviklede af tidligere Udvalgs Flertal og ere tiltraadte af Folkethinget for endel Aar tilbage; thi medens Udvalgets Flertal i 1874—75 (se Betænkningen i Tillæg B for 1874—75 Sp. 1021 ff.) ved et Forsvar af Sjælland forstod et Forsvar om Sjælland og navnlig paa Søen og derfor paa den ene Side lagde Hovedvægten paa en stærk Udvikling af Flaaden og paa den anden Side modsatte sig Kjøbenhavns Befæstning, saa betragter det foreliggende ministerielle Forslag Forsvaret af Sjællands Kyster imod en fjendtlig Hærs Landgang kun som et Forsøg, man ikke har nogen stor Tro til vil lykkes, og lægger til Gjengjæld hele Eftertrykket paa Forsvaret paa Sjælland og om Kjøbenhavn som befæstet By. I Overensstemmelse hermed ere:

1) Udgifterne til Landforsvaret foreslaaede betydelig forhøiede og Vægten i endnu højere Grad end i 1866 lagt paa Hærens Udvikling, medens det klart nok af Anmærkningerne fremgaar, at Flaaden kun skal spille en mere underordnet Rolle.

2) Kjøbenhavns Befæstning gjort til Kjernepunktet i Forsvarssystemet og tænkt tilveiebragt foreløbig ved Anlæg af Feltbefæstninger, der strax ved en Krigs Udbrud, ja maaske allerede forinden, dersom der er nær Udsigt til Krig, agtes anlagte, og senere, formentlig saa snart som muligt, ved permanente Befæstninger.

Den saaledes som Grundlag for den foreslaaede Hærløvs Revision fremsatte Forsvarsplan er, som det vil være indlysende for Enhver, der har fulgt Udviklingen paa dette Omraade, ikke ny. Den har i sine Hovedtræk gjentagne Gange været fremsat for Rigsdagen og denne saavel som Befolkningens store Flertal har forkastet den som uantagelig. Vi have ikke, i hvad der under Sagens Behandling i denne Samling er fremkommet, kunnet finde os foranledigede til at fravige Folkethingets tidligere Beslutninger, saameget mindre som Krigsbestyrelsen selv ikke synes at nære nogen fast Tro til ad den antydede Vej at kunne værgе Landet imod en overlegen Fjende paa en effektiv Maade, i alle Tilfælde ikke ved den paatænkte Samling af Forsvaret om et feltbefæstet Kjøbenhavn, som Ministeren indrømmer vanskeligt vil kunne sikres imod et Bombardement med Feltstyts og ikke vil kunne holdes ret længe, — der synes kun at være Tale om Uger og Dage, — end ikke saa længe, at en venligsindeet Magt vil faae Tid til at „understøtte os ad diplomatisk Vej“, for saaledes at skaffe os en antagelig Fred. Vi maa derfor fastholde, at den af Ministeren forelagte Forsvarsplan bygget paa Kjøbenhavns Befæstning er